

تهیه شده در بخش علمی شرکت داروسازی گل دارو
گردآورنده: دکتر زیبا یوسف زاده کارشناس ارشد بخش علمی
ویراستار: دکتر تقی قفقازی، استاد فارماکولوژی، عضو هیئت علمی شرکت گل دارو

آیا میدانید با استفاده از داروی گیاهی اودوراتا میتوان از پیشرفت سرطان پستان پیشگیری نمود؟

براساس آخرین بررسی های اماری و اپیدمیولوژیک در ایران، سرطان پس از بیماریهای قلبی عروقی و حوادث غیر عمدی، سومین عامل مرگ و میر محسوب میشود. به طوریکه سالانه بیش از ۳۰ هزار نفر از جمعیت ایران در اثر این بیماری جان میبازند. سرطان پستان شایعترین سرطان در زنان و اولین علت مرگ ناشی از سرطان در زنان ۴۴-۴۰ ساله است. این بدخیمی ۳۳٪ سرطانهای زنان را تشکیل داده و مسئول ۱۹٪ مرگهای وابسته به سرطان است. آمار و شواهد حاکی از افزایش مداوم شیوع سرطان پستان می باشد. متأسفانه میزان ابتلا به این سرطان در برخی از کشورها به ویژه کشور ما به شدت رو به افزایش می باشد. به گفته متخصصان در ایران سالانه هشت هزار نفر به سرطان پستان مبتلا می شوند. سرطان پستان رابطه مستقیم با افزایش سن دارد. بروز اولین قاعدگی قبل از ۱۳ سالگی، یائسگی پس از ۵۱ سالگی و سن اولین بارداری پس از ۳۰ سالگی و یا افرادی که در طول زندگی خود باردار نشده اند، ریسک ابتلا به این بیماری را افزایش می دهد.

استفاده از درمان جایگزینی هورمون با استروژن و سطح بالای فاکتور رشد شبه انسولین در خون زنان پس از یائسگی، از دیگر عوامل افزایش ریسک ابتلا به سرطان پستان می باشد.

دلیل ۵-۱۰٪ موارد ابتلا به این بیماری ژنهای هستند که از والدین فرد به ارث رسیده اند، از جمله BRC1 و BRC2 در افرادی که خواهر یا مادر مبتلا به سرطان پستان داشته اند، شانس ابتلا ۴ برابر افزایش می یابد.

مصرف الکل، مواد غذایی پر چرب و سرخ کردنی احتمال بروز سرطان پستان را افزایش می دهد. بنابر اکثر اطلاعات موجود، وزن بالا با بروز سرطان پستان ارتباط مستقیم دارد. میزان ریسک در زنان چاق ۲-۱/۵ برابر سایرین است. در زنانی که سابقه مثبت قبلی از بروز سرطان پستان دارند ریسک ابتلای پستان سمت مقابل ۴-۳ برابر است. همچنین وجود سابقه قبلی از کارسینوم تخمدان یا رحم، احتمال بروز سرطان پستان افزایش می یابد.

علائم سرطان پستان:

سرطان پستان اغلب نشانه های زودرسی ندارد، به همین علت هر زن بالای ۲۰ سال حتماً باید با خودآزمایی در هفته اول پس از پریود، پستانها را معاینه کرده، به بررسی وجود توده بپردازد. وجود توده جدید در پستان یا زیر بغل، همراه با درد یا بدون درد می تواند از علائم سرطان پستان باشد. تغییر در اندازه یا شکل پستان، گود افتادگی، فرورفتگی و یا قرمزی از علائم مهم سرطان پستان می باشد. پوست انداختن و یا پوسته پوسته شدن خصوصاً در نوک پستان از علائم بسیار مهم و قابل توجه است. فرورفتگی نوک پستان، خروج ترشح، قرمزی و یا گرمای غیر معمول نیز باید توجه شود.

درمان:

در صورت احساس یک توده، ابتدا آرامش خود را حفظ کنید و مضطرب نشوید. ۸۰٪ توده های داخل پستان، سرطانی نیستند. این توده اغلب کیست های بی ضرر و یا تغییرات بافتی در طول چرخه قاعدگی هستند اما در صورت مشاهده هر چیز غیر عادی در پستان خود به پزشک مراجعه کنید. سرطان پستان هر چه زودتر تشخیص داده شود، درمان راحت تری خواهد داشت. معمولاً برای درمان ابتدا عمل جراحی انجام خواهد گرفت که بسته به اندازه تومور قسمتی از پستان (lumpectomy) یا کل پستان (mastectomy) برداشته می شود. پس از آن در صورت نیاز شیمی درمانی و یا رادیوتراپی انجام خواهد شد.

برخی تومورهای پستانی برای رشد نیاز به هورمون دارند. هورمون درمانی نمی گذارد سلولهای سرطانی هورمونهای طبیعی مورد نیاز خود را دریافت کنند. یکی از این داروها تاموکسیفن است که بازدارنده استروژن می باشد. درمان بیولوژیک به دستگاه ایمنی بدن برای مقابله با سرطان کمک می کند. برخی از زنانی که سرطان پستان متاستاتیک دارند با هرسپتین (Herceptin) درمان بیولوژیکی می شوند که نوعی آنتی بادی است، به سلولهای سرطانی متصل می شود و از این طریق رشد سلولهای سرطانی کند و یا متوقف می شود.

درمان با گل بنفشه معطر:

گل بنفشه معطر (*Viola Odorata*) در پزشکی سنتی ایرانی دارای یک تاریخچه طولانی است و برای درمان سرطان، برونشیت، کاهش اختلال عملکرد کلیه ها و کبد و همچنین کاهش درد بیماران سرطانی مورد استفاده قرار میگیرد. عصاره این گیاه جهت پیشگیری و درمان کمکی سرطان به خصوص در سرطانهای دستگاه گوارش و پستان و متاستاز پس از جراحی تومورها استفاده میگردد.

گلها و برگهای گیاه بنفشه معطر حاوی سالیسیلیک اسید متیل و بتا نیتروپروپیونیک اسید می باشد.

از دیگر مواد موثره فلاونوئیدها، ساپونینها، موسیلاژ، ویتامین C، آلکالوئید و پولین می باشد.

مهمترین ماده موثر گیاه بنفشه معطر گروه مواد پیتیدی گیاهی از جمله سیکلوویولاسین و سیکلوتایدها می باشد.

سیکلوویولاسین (Cyc O2) یک سیکلوتاید از گیاه بنفشه معطر، با نفوذپذیر کردن غشاء سلولی موجب مرگ سلولهای سرطانی MCF-7 در محیط کشت می شود. مطالعات امروزه اثر سیتوتوکسیک، آنتی اکسیدان، آنتی متاستاتیک، واپوتوزیز عصاره هیدروالکلی ویولا اودوراتا (VOE) بر رده سلولی 4T1 کانسر پستان را مورد بررسی قرار داده است. سیکلوتایدها و فلاونوئید موجود در این گیاه سبب مهار تکثیر رده سلولی MCF-7 در پستان میشود. میدانیم کاهش کاتالاز (CAT) سبب آسیب DNA سلول شده رشد تومور را سبب میشود. سیکلوتاید موجود در این عصاره با افزایش فعالیت CAT سبب مقاومت سلولها در برابر آسیب اکسیدان شده و رشد سلولهای توموری را کاهش میدهد.

از طرفی دیگر، فلاونوئیدها در برابر بسیاری از سرطانها اثرات حفاظتی از خود نشان می دهند، فلاونوئیدها با مهار رسپتورهای فاکتورهای رشد، موجب کاهش و مهار تهاجم، متاستاز، رگ زائی و تکثیر سلولی در سرطانهای مختلف می شوند. مطالعات امروزه نشان داده است که عصاره آبی بنفشه معطر توانائی مهار رادیکالهای آزاد را دارد و می تواند به عنوان یک آنتی اکسیدان عمل کند.

فیتوملاتونین موجود در این گیاه موجب کاهش اندازه و رشد سلولهای توموری میشود. ملاتونین با مهار محور (Hypothalamic- Pituitary-Gonadal) و به دنبال آن کاهش هورمونهای جنسی و هم چنین با مهار عوامل

اکسیدان، تحریک سیستم ایمنی و مهار فعالیت آنزیم تلومراز، موجب مهار رشد سلولهای سرطان پستان می شود. به جرات میتوان گفت که ملاتونین از معدود هورمونهایی است که علاوه بر گیرنده غشایی دارای گیرنده سیتوپلاسمی و گیرنده هسته ای میباشد. این شاید گواه خوبی برای اهمیت ملاتونین و پیچیدگی عملکرد آن باشد. بر همین اساس پیامبرهای ثانویه ملاتونین متنوع بوده و مسیرهای بیولوژی مختلفی را تحت تاثیر قرار میدهد.

ملاتونین در سلولهای سرطانی MCF-7، تهاجم را کاهش میدهد. علاوه بر این در چندین مطالعه در محیط *In vivo* نشان داده شده که ملاتونین وقوع متاستاز را مهار می کند. در مجموع این یافته ها نشان می دهد که ملاتونین از طریق کاهش اتصال سلولها با غشاء پایه موجب مهار متاستاز و تهاجم در سرطان پستان می شود.

تحقیقات ثابت کرده است ملاتونین فرایند رگ زائی (Angiogenesis) را در تومورها مهار می کند. از طرفی ملاتونین می تواند فرایند مرگ برنامه ریزی شده سلول (Apoptosis) را با افزایش بیان پروتئین های P53 و P21 القا کند. به طور خلاصه مکانیسمهای تحمل برای اثر ضد سرطانی گیاه بنفشه معطر را میتوان به این صورت خلاصه کرد:

۱. اثر آنتی اکسیدانی

۲. تنظیم بیان و عملکرد رسپتورهای استروژن

۳. تنظیم چرخه سلولی و القاء آپوپتوزیز

۴. مهار متاستاز

۵. مهار رگ زائی

۶. تحریک تمایز سلولی

۷. تقویت سیستم ایمنی بدن

سرطان پستان بیماری بدخیم شایعی است که هم به طور موضعی وهم انتشار آن به غدد لنفاوی و ارگانها مانند ریه، کبد، استخوان و مغز شایع میباشد. متاستاز علت اصلی مرگ در این بیماران میباشد.

خوشبختانه شرکت داروسازی گل دارو موفق شده است از گیاه بنفشه معطر فراورده اودوراتا راتهمیه نماید. با مصرف این فراورده روزانه سه بار هر بار ۲قاشق مرباخوری نیم ساعت قبل از غذا، میتوان از افزایش حجم تومور پستان و متاستاز آن به سایر ارگانها پیشگیری نمود.

Reference:

1. <http://www.Civilica.com/paper-IRSGO04-066.html>.
2. Parkin DM, Bray F, Ferlay J, Pisani P. Global Cancer Statistics, 2002. CA Cancer J Clin 2005; 55: 74-108.
3. Biopolymers. 2010; 94(5): 617-25. Doi: 10.1002/bip. 21435.
4. Iran J pharm Res. 2018 Winter, 17(1): 276-291.